

serkancatarih

Pars

AKADEMİ

serkancatarih.jimdo.com

OSMANLI YÜKSELİŞİ 1453 - 1579

İstanbul Kuşatmaları (İlkler)

ilk Devlet
Makedonya Kralı Philip MÖ340

ilk Türk Devleti
Avarlar

ilk İslam Devleti
Emeviler

ilk Müslüman Türk Komutanı
Çaka Bey

ilk Osmanlı Padişahı
Yıldırım Bayezit

Fatih Sultan Mehmet
(II. Mehmet)
1451 - 1481

İstanbul'un Fethi
6 Nisan - 29 Mayıs 1453

Fethin Nedenleri

Siyasi

Bizans kışkırtmaları

Ekonomik

İstanbul'un ticari önemi

Coğrafi

Jeopolitik önem

Askeri

Bizans'ın asker sevkiyatını engellemesi

Dini

Peygamber Efendimizin Hadis-i Şerifi

- Rumeli Hisarı yapıldı (Boğaz Kesen)
- 400 Parçalık donanma
- Şahi - (Erdelli Urban dökü)
- Havan topu icat edildi

- Tekerlekli kuleler yapıldı
- Karamanoğulları etkisizleştirildi

YAPILAN HAZIRLIKLAR

- Balkan ve Orta Avrupa Ulusları antlaşmalar yapıldı
- Kilit-i Bahir Kalesi yapıldı
- Silivri ve vize Kaleleri alındı

2

Bizans Hazırlıkları

- Halktan 30 Bin insan silahlandırılıp surlara yerleştirildi
- Venedik'ten 1500 asker yardımı
- Sur ve kale onarımı
- Grejuva
- Haliç'e dev zincir gerildi
- Ortodoks - Katolik birleşimi planı
- Avrupa'dan yardım istemi

f Pars AKADEMİ

Fethin Sonuçları

Türk Tarihi Açısından

- II. Mehmet, **Fatih** unvanı ile **Sultanü'l Bahreyn Hakanü'l Berreyn** "iki denizin sultanı ve iki kıtanın hakani" unvanı ile anıldı
- İstanbul başkent yapıldı
- Kuzey ve Doğu Avrupa ticaret yollarının denetimi Osmanlıya geçti.
- Toprak bütünlüğü sağlandı
- Yükselme dönemine girildi
- Ayasofya, Kiliseye çevrildi.
- Ortodoksların koruyuculuğu Osmanlıya geçti

3

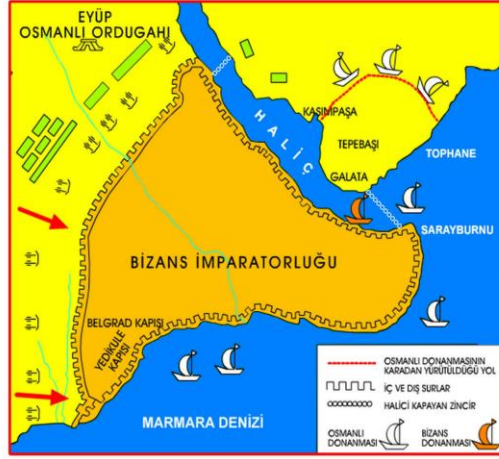
Dünya Tarihi Açısından

→ Derebeylik yıkıldı,
Mutlak krallıklar güçlendi.

→ Orta Çağ sona erdi,
Yeni Çağ başladı

→ İstanbul'dan kaçan bilim
adamları İtalya'ya yerleşti.

*Bu durum İtalya'da
Rönesans'a zemin
hazırladı*

→ Doğu ticaret yolları
Osmanlı'nın eline geçti.

*Bu durum coğrafi
keşiflere zemin hazırladı*

→ Ortodoks kilisesinin
varlığı korundu.

*Katolik - Ortodoks
birleşmesi engellenmeye
çalışıldı*

II. Mehmed tahta geçmeden 14 yıl önce Venedikli komutan Gattamelata, Adige'den Garda Gölü'ne gemilerini karadan götürmüştü. Gemilerin karadan yürütülmesinde bu olayın örnek alındığı tahmin edilmektedir

*Fetih sonrası ferman çıkarılarak işçi,
tüccar zanaatkar ve bilim adamları
İstanbul'a davet edildi. Amaç İstanbul'u
bilim ve kültür merkezi yapmak*

4

Anadolu Siyaseti

- ▶ 1459 Amasra (Cenevizlilerden)
- ▶ 1460 Sinop (Candarogulları İsfendiyarogulları)
- ▶ 1461 Trabzon Rum İmparatorluğu
- ▶ 1466 Karamanoğulları ile Mücadele
- ▶ 1473 Otlukbeli Savaşı

*Akkoyunlu Devleti yıkılış sürecine girdi.
Kesin olarak Safeviler yıkıldı
Osmanlı / Memluk ilişkileri gerginleşti*

- Sinop

- Karamanoğulları Mücadelesi

- Otlukbeli Savaşı

Anadolu Türk Siyasi birliğini sağlamaya yöneliktir.

Batı Siyaseti

- ▶ 1459 Sırbistan Seferi
- ▶ 1460 Mora
- ▶ 1462 Eflak seferi
- ▶ 1465 Bosna - Hersek
- ▶ 1476 Boğdan
- ▶ 1479 Arnavutluk

Trabzon ve Mora'nın alınmasıyla Bizans'ın diriliş umutları sona erdi

Güney Siyaseti

- ▶ Fatih'in güney yönlü seferi yoktur.
- ▶ Hicaz - su yolu meselesi nedeniyle ilişkiler bozuk

Deniz Siyaseti

Cenevizlilerden

imroz Taşöz
Bozcaada Semadirek
Limni

Venediklilerden

Eğriboz Midilli

Rodos kuşatılmış, Mesih Paşa'nın başarısızlığı sonucu ada alınmadı.

Venediklilere ayrıcalık verilmesindeki amaç;

▶ Avrupa Hristiyan birliğini parçalamak

▶ Doğu'dan gelen ticari malları Venedikliler aracılığı ile Batı'ya aktarmak

Balyos: İstanbul'daki Venedik elçisi

→ 1478 Kırım'ın fethi (Gedik Ahmet Paşa)

Kırım'ın fethi gerçekleşti

İpek yolu kontrolü Osmanlı'ya geçti

Karadeniz Türk Gölü haline geldi

Kırım, 1792 Yaş Antlaşması ile elden çıktı

Coğrafi keşiflerle İpek Yolu önemini yitirdi.

1774 Küçük Kaynarca antlaşması ile Karadeniz Türk gölü olmaktan çıktı

5

→ 1480 Otranto Kuşatması

! **Amaç, Roma ve Papalığı ele geçirmektir.**

Napoli Krallığından, Zenta, Kefalonya ve Ayamavra alındı

II. Bayezit, Fatih'in ölümü üzerine Gedik Ahmet Paşa'yı geri çağırıldı.

Fatih Sultan Mehmet Hakkında...

- Şiirlerinde **Avni** mahlasını kullandı
- Osmanlı'da portresini yaptıran ilk Osmanlı padişahıdır
- ! **Fatih'in resmini yapan İtalyan ressam Gentile Bellini'ni**
- Resim öğrenimi için ilk kez, İtalya'ya öğrenci gönderilmiştir
- ! **Avrupa'ya gönderilen ilk öğrenci Sinan Bey**
- ! **Fatih'in Gül koklayan minyatürünü öğrencisi Şiblizade Ahmet ile birlikte yaptı**
- Batı kültürüne açılan ilk Osmanlı padişahıdır.
- Yeni Saray (Topkapı Sarayı) ve Kapalıçarşı yapıldı.
- Devşirme kökenli devlet adamları yönetimde daha etkili olmaya başladı

Topkapı Sarayı

- Bu görkemli saray altı bölümde oluşmaktadır. Bu bölümler Bab-ı Hümayun Enderun Avlusu Divan Meydanı Sofa-i Humayun Alay Meydanı Haremdir
- Abdülmecit'in Dolmabahçe Sarayı'nı yaptırmasına kadar yaklaşık 380 sene boyunca devletin idare merkezi olmuştur.

6

Sikkeyi Hasene: ilk altın para basıldı.

Sultani: Fatih Sultan Mehmet zamanında bastırılmış olan 3,45 gramlık osmanlı altın parasıdır.

Cülüsiye: Fatih döneminde kanunlaştı

Cülüs Töreni

Cülüs: (Tahta) Oturmak

Osmanlı tarihinde **ilk defa cülüs bahşişi, 1389 tarihinde Kosova'da padişahı seçilen Yıldırım Bayezid tarafından kapıkullarına verilmiş** ve bu usul, Vahdettin'in cülüşüne, kadar devam etmiştir.

Cülüsiye: Bahşiş

Cülüs bahşişi verilmesi, Fatih Sultan Mehmet tarafından kanun haline getirilmiş, Yavuz Sultan Selim de cülüs bahşişinde ödenecek paraları tespit etmiştir.

Çelebi Mehmet, yeniçerilere Cülüs Bahşişi dağıtırken

Cülüs Yolu

Fatih Sultan Mehmet'ten Vahdettin'e kadar Osmanlı saltanat gelenekleri içinde padişahların tahta çıktıklarında kılıç kuşanıp ata bindikleri, cülüs törenlerinin yapıldığı Eyüp Sultan Camii arkasındaki tarihi yoldur

1774 de Abdülhamit I. in tahta çıktığı yılda Ruslarlasavaş devam ettiği devletin hazinesinde para olmadığı için cülüs bahşişi usulü kaldırılmış, IV. Mustafa zamanında (1807) bu usul yeniçeriler tarafından tekrar canlandırılmak istenmişse de bu isteklerin önüne geçilmiştir.

7

- **Sahn-ı Seman Medresesi**
(Semaniye) açıldı.

Sosyal Bilimler ve Hukuk
fakültesi özeliğindedir,
İstanbul Üniversitesi'nin
temelidir.

- Babasının Edirne'de açtığı
Enderun Mekteplerini Topkapı
Sarayına taşıttı.

Yönetimde devşirme kökenli
devlet adamlarına yer verdi

- Divana Vezir-i Azam
Başkanlık yaptı

Divan-ı Humayun danışma
meclisinden Karar meclisine
dönüştü.

- Vezir sayısı dörde,
Defterdar ve Kazasker
sayısı ikiye çıkarıldı.

Yasalaşmadan kardeşlerini
ilk boğduran I. Murat

Yasalaştıktan sonra kardeşle-
rini boğduran padişah ;
Yavuz Sultan Selim

- **Kanunname-i Ali Osmanî**

(Fatih Kanunnamesi) denilen
ve Osmanlı Devleti'nde veraset
sistemini belirleyen ilk ya-
sa yapıldı; ilk kez örfi hukukta
yer alan veraset anlayışı yazılı
hale getirildi.

Bu yasa ile; Devletin geleceği
için kardeş katline izin verildi.
Böylece güçlü olan kişinin dev-
letin başına geçmesine imkân
tanınmıştır.

8

Molla Günari'nin Mezarı
Bursa'da Keşiş Dağı ete-
ğinde, Maksem adı veri-
len semtte yaptırdığı mes-
cidin yanındadır ve ziyaret
edilmektedir.

Fatih Sultan Mehmet'in
hocası Akşemseddin'in
Bursa / Göynük'deki Tür-
besi 1464 yılında Fatih Sul-
tan Mehmed tarafından yap-
tırılmıştır.

Reisu'l-Etibba (Hekimbaşılık)

Fatih döneminde kuruldu
ilk hekimbaşı

Kudbeddin Ahmed

Serafeddin Sabuncuoğlu

Kaleme alınmış tek
resimli cerrahi eser

Kitâbü'l-Cerrâhiyyetü'l-Hâniyye (1465)

Diğer önemli eserleri
Cerrahiye-i İlhaniye,
Mücerrebname

Molla Günari (Şerefüddin):

Fatihin hocasıdır.

Akşemseddin:

Hacı Bayram Veli'nin öğrencisi,
Fatih'in hocasıdır. Kitabu't-Tib,
Maddetu'l-Hayat adlı eserleri
vardır.

Çandarlı Ailesi

Çandarlı Kara Halil
Hayreddin Paşa

I. Murat döneminde İlk Kazasker

Çandarlı Ali Paşa

Çandarlı Halil Hayreddin Paşa'nın
oğludur. I. Murat döneminde ;
İlk Vezir-i Azam

Çandarlı Halil Paşa

II. Murat ve Fatih döneminde
Vezir-i Azamlık yaptı. Fetih son-
rası görevinden azledildi. Yerine
Zağanos Mehmet Paşa atandı.

Zağanos Mehmet Paşa:

Zağanos, keskin görüşlü, yırtıcı
kuş anlamına gelir. Rumeli Hisa-
rındaki üç kuleden bir onun adını
taşır. Çandarlı'dan sonra Vezir-i
azamlığa getirildi.

Ali Kuşçu: Ali Kuşçu, Semer-
kand ve Kirman'da eğitimini ta-
mamladıktan sonra Uluğ Bey'e
yardımcı ve rasathanesine mü-
dür oldu. Uzun Hasan'ın sözcü-
lüğünü yaptıktan sonra II. Meh-
med'in davetiyle İstanbul'a geldi

Ali Kuşçu'nun astronomi ve ma-
tematik alanında yazmış olduğu
iki önemli eseri vardır. Bunlardan
birisini, Otlukbeli Savaşı sırasında
bitirilip zaferden sonra Fatih'e
sunulduğu için **Fethiye** adı veri-
len astronomi kitabıdır.

Diğer önemli eseri ise, Fatih'in
adına atfen **Muhammediye**
adını verdiği matematik kitabıdır.

Tursun Bey

"Tarih-i Ebulfeth" Fatih ve II. Baye-
zit dönemini anlatan müellif'tir

XI. Konstantin Paleologos:

Yenilen Bizans İmparatoru

9

► **Cem Olayı:** Fatih'in iki oğlu arasında yaşanan taht kavgasıdır.

! **Cem'i Türkmenler, II. Bayezit'i devşirmeler destekledi**

Cem'in Rodos şövalyelerine sığınması iç sorunu dış sorun haline getirdi.

Yükselmeye duraklama dönemidir

Cem'in Memluklere sığınması savaşların başlamasına neden oldu

► **Şah Kulu İsyanı**

Şah İsmail'in Alevi Türkmenleri kızdırtmak için Şah kulu ve adamlarının çıkarıldığı (Özellikle Teke yöresinde) isyandır

! **İlk Osmanlı - İran ilişkileri başlamıştır**

Osmanlıdaki ilk büyük Türkmen ayaklanması

► **Karıştıran Savaşı**

Oğlu I. Selim ile Çorlu yakınlarında giriştiği mücadeledir.

! **Bu olayın yaşanmasında pasif devlet politikası etkili oldu. Selim yeniçerilerin güvenini kazandı ve tahta çıktı**

Yeniçerilerin desteği ile tahta çıkan ilk padişah'tır.

Ağaçayırı Savaşları (1485)

Çukurova'da Memluklarla altı yıl süren savaştır. İlk Osmanlı - Memluk savaşıdır.

Sadrazam Davut Paşa tarafından Yeniçeri Ocağı'na ilk defa ateşli silahlar (tüfek) dağıtıldı.

Molla Lutfi

dönemin ünlü matematik bilginleridir.

Sinan Paşa

Müslihüddin bin Sinan

II. Bayezit (Veli)
1481 - 1512

Olumsuz Gelişmeler

Adli Mahlasını kullandı

Resm-i Avârız

Olağanüstü durumlarda alınan vergidir. II. Bayezit döneminde alınmıştır.

Kurtuluş mücadelesindeki Tekâlif-i Milliye Emirleriyle benzerlik gösterir

Olumlu Gelişmeler

► **Beni Ahmer Devletine Yardım**
Bölgedeki İspanya'nın müslüman ve yahudilere yaptığı zulümler karşısında Osmanlı'nın yardım elini uzatması

► **Karamanoğullarına kesin olarak son verildi**

► **Osmanlı - Venedik Savaşı (1499 - 1502)**
Dalmaçya ve Mora'daki İnebahtı, Modon, Modon, Koron ve Navarin kaleleri alındı.

! **Denizlerde Venediklilerle artık boy ölçüşecek hale geldik**

10

Yavuz Sultan Selim
1512 - 1520

Vezne-i Âher
Divan edebiyatındaki ilk örnek

Sanma Şahım / Herkesi Sen / Sadıkhane / Yar Olur
Herkesi Sen / Dost mu Sandın / Belki ol / Ağyar Olur
Sadıkhane / Belki ol / Alemde / Serdar Olur
Yar Olur / Ağyar Olur / Serdar Olur / Dildar Olur

Şahım sen herkesi kendine sadık dost sanma
Sen herkesi dost sanma belki o düşmanın olur
Sadık Ol Belki O Alemde Komutan Olur
Yar Olur, Düşman Olur, Komutan Olur, Sevgili Olur.

Trabzon'da sancakbeyi idi.

Karıştıran Savaşı
Yavuz'un Babasına karşı Çorlu'da yaptığı savaş

Karıştıran savaşı sonrası **Yeniçeri desteği ile ilk kez tahta çıkan padişah**

Kardeş katli resmen ilk kez uygulandı (Fiilen I. Murat)

Selimi mahlasını kullandı

Yenibahçe Ayaklanması 1512
Yeniçerilerin Yavuz'u Padişah yapmak için çıkardıkları isyandır.

Kızılbaş Celal Ayaklanması 1518
Amasya / Turhalda Celal adında tımarlı bir kızılbaşın ayaklanmasıdır.

Hünernâme'den Yavuz'un Culûs'u

Selimname bu dönemi anlatan önemli bir müellif eserdir.

Müellifler

-İshak Çelebi
-Keşfi mehmed Çelebi
-İdris-i bitlisi
-Kalkandelenli sucudi
-İbn-i kemal
-Celalzade mustafa
-Hoca saadeddin efendi

11

1514 Çaldıran Savaşı

Şah İsmail tehlikesi ortadan kalktı

1515 Turnadağ Savaşı

Anadolu Türk siyasi birliği kesin olarak sağlandı

1516 Han Yunus Muharebesi

Hadım Sinan Paşa komutasındaki Osmanlı ordusu Canberdi Gazali komutasındaki Memluk ordusunu yenilgiye uğrattı.

1516 Mercidabık Seferi

Kansu Gavri'den Suriye alındı

1517 Reydaniye Seferi

Tomambay'ın beton zemine çaktırdığı toprak işe yaradı Mısır fethedildi.

Mısır, 1882 İngiliz işgaline kadar Osmanlı himayesinde kaldı

serkancatarih.jimdo.com

Mısır Seferi Sonuçları

Halifelik Osmanlıya geçti

- Devlet teokratik yapıya geçti.
- Halifeliğin ilk dini yetkisi 1774 Küçük Kaynarca Antlaşmasında kullanıldı.

Kutsal emanetler İstanbul'a getirildi

İstanbul, dini bir önem kazandı

Baharat yolu Osmanlıya geçti.

Yeni Çağ Avrupasında coğrafi keşiflerin nedenlerinden birini oluşturur.

Hicaz bölgesi Osmanlıya geçti

I. Dünya Harbinde İslamcılık düşüncesi bu cephede önemini yitirdi.

Yavuz sultan Selim, Hadimu'l - Haremeyni's Şerefeyn (Mekke ve Medine'nin Hizmetkârı) olarak anıldı.

Kahire'de Cuma hutbesinde kendisine Hakim-ül Haremeyni's Şerifeyn dendiğinde kabullenmemiş biz ancak; Hadimu'l - Haremeyni's Şerifeyn'iz demıştır.

**Kanuni Sultan Süleyman
1520 - 1566**

Devleti gelişmiş kanunlara ulaştırdığı için **Kanuni** denmiştir.

Tek şehzade olarak tahta çıktı

En uzun tahtta kalan padişah

Babası (Yavuz) döneminde imparatorluk sınırları

2.375.000 km²'den

6.557.000 km²'ye çıkarıldı.

Kendi döneminde imparatorluk sınırları

6.557.000 km²'den

14.893.000 km²'ye çıkarıldı

Şiirlerinde **Muhibbi** mahlasını kullandı.

İtalyan ressam **Titian** 'ın 1539 yılı civarında yaptığı I. Süleyman tablosu.

Hünername

Minyatürlü yazma sanatı ile yazılmış, Osmanlıda önemli olaylardan bahseden iki ciltlik bir eserdir

Birinci cilt Kuruluş - Kanuni arası ikinci cildi ise sadece Kanuni dönemi anlatılır. (Bu cilt Süleymanname diyede bilinir)

İki cildin de yazarı, **Şahnameci Seyyid Lokman**

Birinci cildin hattatı **Bosnali Sinan Bin Mehmet**

İkinci cildin hattatı ise **Adanalı Ali**

İki ciltteki tüm minyatürleri ise **Nakkaş Osman** ve öğrencileri yapmışlardır.

Siyasi

Vezir Ahmet Paşa
Sadrazam olması gerekirken, Mısır valiliğine atanması üzerine isyan etti. Memluk devletini yeniden kurma amacı vardır. Yeniçeriler isyanı bastırdı.

Siyasi

Canberdi Gazali

Mısır'da Memluk devletini yeniden kurmak ve halife liği almak için isyan etti Ferhat Paşa isyanı bastırdı

Şakâik-i Numaniye

Kuruluş'tan Kanuni dönemine kadar çok sayıda ulemanın biyografilerini içerir. Eser Kanuni döneminde yazılmıştır.

Eserin yazarı

Taşköprüzâde Mevlâna İsmâüddin Ahmed

Ekonomik Baba Zünnun

Şii desteği de vardır Yozgat'ta Bozok Türkmenleri kendilerine tespit edilen vergiyi ağır buldular. Türkmenler Baba Zünnun çevresinde toplanarak isyan başlattılar Yozgat işgal edildi. Baba Zünnun yakalanarak öldürüldü. İsyân bastırıldı

Dini

Kalenderoğlu

Devletin göçebe yaşam sürdüren Şii Türkmenleri denetlemek istemesi Dulkadir Beyliğine bağlı olan sipahilerin dirliklerini kaybetmesi üzerine Konya'da Hacı Bektaş-ı Veli soyundan geldiğini ileri süren Kalenderoğlu tarafından çıkarılmış bir Şii ayaklanmasıdır

Matrakçı Nasuh

- Saray Bosna'da doğdu. Kanuni döneminde öne çıktı.

- Matrak sporunda ustadır. Değişik silahları kullanmaktaki ustalığı da bilinmekte olup bu konuda **Tuhfetü'l-Guzât** adlı bir kitap da yazmıştır

- Matrakçı Nasuh'un minyatür-harita karışımı kendine has bir üslubu vardır.

Domuzoğlu Yekçe Bey Veli Halife Üzeyr'li seyid

isyanları

isyanları Adana Valisi Piri Bey tarafından bastırıldı.

ayrıca;

Şahsuvaroğlu Ali Bey'in idamı

Canberdi Gazali ve Babazünnun isyanları için görevlendirilen Ferhat Paşa'dan önce isyanları bastırıldığı için Ferhat Paşa Onu kıskanmış Kanuni'ye isyan edeceğini söylemiş ve idamına neden olmuştur.

- I. Selim zamanında ona adadığı **Cemâlü'l-Küttâb** ve **Kemalü'l- Hisâb** kitaplarını yazmış,

- Kanuni dönemini anlatan **Süleymanname** eseri üç bölümden oluşur.

14

1521 Belgrat'ın Fethi

Avrupa'ya yapılan seferlerde üs olarak kullanıldı

Batı Yönlü Seferleri

1532 I. Alman Seferi

- Kanuni'nin İstanbul'a dönmesini fırsat bilen Ferdinand'ın Budin'e saldırması
- Avusturya ile İstanbul Antlaşması imzalandı.

1533 İstanbul Antlaşması

→ İmzalanan ilk antlaşmadır.

**Son antlaşma
1791 Zıstovi Antlaşması**

→ İlk kez vergi alındı

**Son vergi
1606 Zıtvarok Antlaşması ile alındı.**

→ İlk kez savaş tazminatı alındı

**Son savaş tazminatı
1664 Vasfar Antlaşması ile alındı**

→ Osmanlı Sadrazamı, Protokolde Avusturya Arşüdüğüne eşit sayıldı

1606 Zıtvarok Antlaşması ile Padişah, Krala eşit sayıldı

1526 Mohaç Seferi

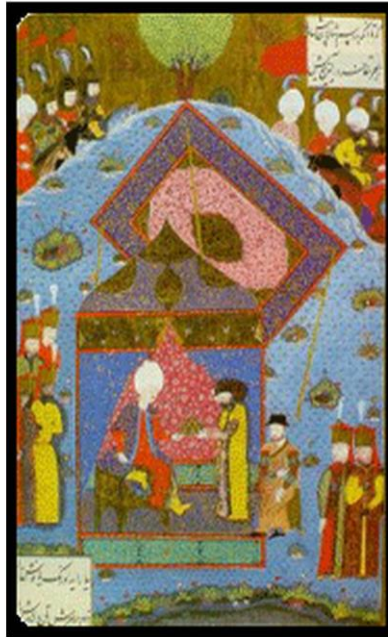
1524 Pavye Savaşında Fransuva Şariken'e esir düştü

- Macar Kralı II. Lui Savaş alanında öldü
- Dünyanın en kısa süren savaşıdır. (2 Saat)
- Avusturya, Osmanlı tarafından atanan Jan Zapola'yı tanımadı

1529 I. Viyana Kuşatması

Sebeb:

- Ferdinand'ın Budin'e inmesi
- Jan Zapola'nın Kanuni'den yardım istemesi
- Kışın başlaması üzerine kuşatma kaldırıldı

Macaristan'ın fethi üzerine Kanuni'ye Macaristan Krallığı tacının sunulduğu (Süleymanname'den Arif'in bir minyatürü)

15

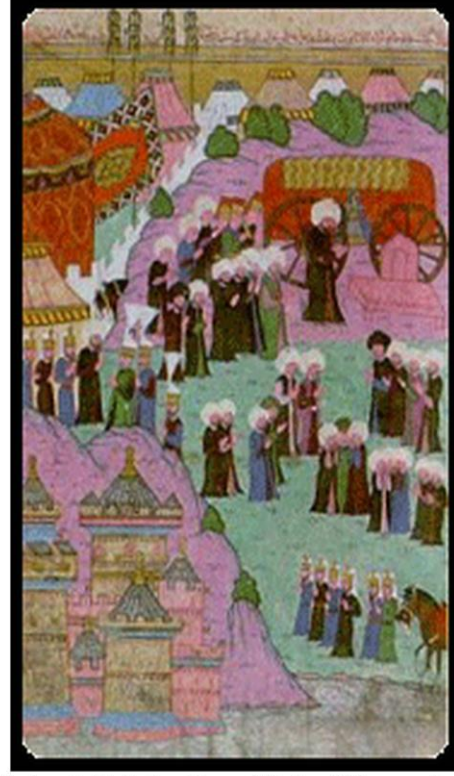
1541 - 1551 II. Alman Seferi

- Ferdinand'ın Jan Zapola'nın (Yanoş) ölümü üzerine veliahtı Sigismunt'u tanımaması ve Budin'e saldırması
- 1541'de Kanuni Budin'e girdi. Macaristan'ı aldı ve üçe böldü

- Budin** → Osmanlıya
- Erdel Prensiği** → Sigismunt'a
- Kuzey Macaristan** → Vergi karşılığında Avusturya'ya bırakıldı

1566 Zigetvar Seferi

- Ferdinand'ın ölümüyle başa geçen Maksimilyen'in antlaşma şartlarını bozup Macaristan ve Erdel'e saldırması
- Kanuni'nin 1565 Malta kuşatmasının kötü izlerini silmek istemesi
- Kanuni'nin 13.cü ve son seferidir. 72 yaşında savaş alanında zaferi göremeden vafat etmiştir. İç organları Zigetvara naaşı Süleymaniye Camisine gömülmüştür.

Sultan II. Selim'in, Kanuni Sultan Süleyman'ın Belgrad'a getirilen cenazesi başında dua etmesi. Hünername'den. Ressamı Nakkaş Osman. 1588

16

Osmanlı - İran İlişkileri

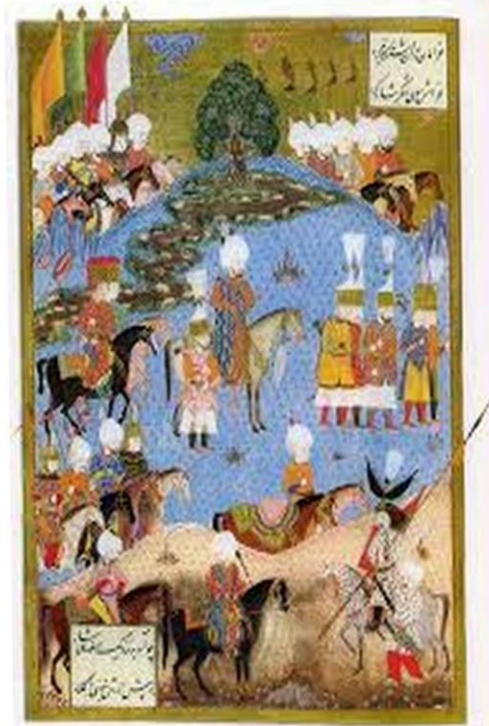
Bu dönemde İran Şahı Tahmasb'la üç dönem savaşımız vardır.

Bu savaşlar sonrası Van, Tebriz ve Bağdat alındı.

İran'la 1555 Amasya Antlaşması imzalandı.

- **İran'la imzalanan ilk resmi antlaşmadır.**
- **Kanuniye Bağdat Fatihî unvanı verildi.**
- **I. Bağdat Fatihî Kanuni II. Bağdat Fatihî IV. Murat'tır.**
- **I. Bağdat seferi sonrası Fuzulî Osmanlı hizmetine girdi ve Kanuni'ye Bağdat Kasidesi'ni sundu.**

Kanuni İrakeyn Seferinde (Seferler hem İran hem Irak'a yapıldığı için İrakeyn Seferi denmiştir.)

17

Uhud-u Atik / İmtiyaz-ı Mahsusa 1535

1535'te Kanuni döneminde Fransa'ya verilen kapitülasyonların siyasi ve ekonomik amaçları vardır.

- ➔ Avrupa Hıristiyan birliğini bozmak
- ➔ Coğrafi keşiflerin etkisini azaltmak
- ➔ Akdeniz ticaretini canlandırmak
- ➔ Osmanlı gümrük gelirlerini arttırmak

Kapitülasyonlardaki süre maddesi I. Mahmut döneminde süresiz hale getirildi. (1740)

Kapitülasyonlar, Lozan Antlaşması ile kaldırıldı.

Fransuva, Pavye Savaşında Şarlken'e esir düşünce annesi aracılığı ile Kanuni'ye mektup yazıp yardım istemiştir. Kanuni'nin cevaben yazdığı mektubun giriş bölümü

Ben ki,

Sultanlar sultanı, hakanlar hakanı hükümdarlara taç veren Allah'ın yeryüzündeki gölgesi, Akdeniz'in ve Karadeniz'in ve Rumeli'nin ve Anadolu'nun ve Karaman'ın ve Rum'un ve Dulkadir Vilayeti'nin ve Azerbaycan'ın Acem'in ve Şam'ın ve Halep'in ve Mısır'ın ve Mekke'nin ve Medine'nin ve Kudüs'ün ve Diyarbekir'in ve Kürdistan'ın ve bütün Arap diyarının ve Yemen'in ve daha nice memleketlerin ki, yüce atalarımızın ezici kuvvetleriyle fethettileri ve benim dâhî ateş saçan zafer kılıcımla fetheyletiğim nice diyarın sultanı ve padişahı Sultan Bayezid Hân'ın torunu, Sultan Selim Hân'ın oğlu, Sultan Süleyman Hân'ım.

Sen ki,

Françe vilayetinin kralı Françesko (François, Fransuva)'sun.

18

Deniz Yönlü Seferleri

1522 Rodos'un Fethi

Saint - Jean şövalyelerinin korsanlık faaliyetleri sonucu ada alınmıştır. Şövalyeler Malta'ya sığınmıştır.

Rodos ve Oniki ada II. Dünya Savaşı sonrası kesin olarak elden çıktı.

1533 Cezayir'in Osmanlıya Bağlanması

Barbaros Hayrettin Paşa (Hızır Reis) kaptan-ı deryalığa getirildi ve Barbaros Cezayir beylerbeyi oldu.

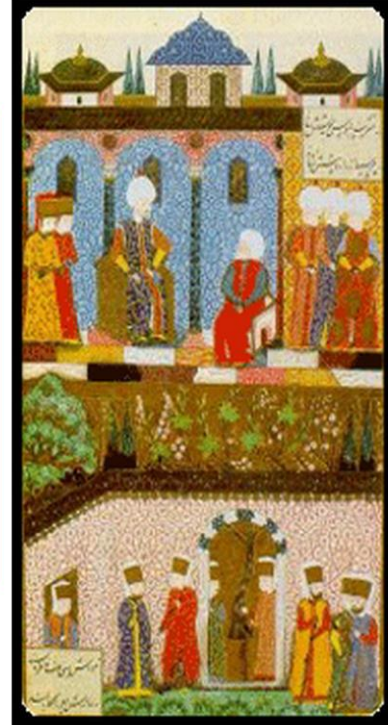
1830'da Fransa, 1829 Edirne Antlaşması sonrası Akdeniz'de dengelerin değiştiğini iddia ederek Cezayir'i işgal etti. Kuzey Afrika'da ilk elden çıkan toprağımızdır. (Son Trablusgarp 1912)

1537 Korfu Kuşatması

Barbaros Hayreddin Paşa kayıpların fazla verilmesi sonucu kuşatmayı kaldırdı

Süleymanname'den Arifi'nin bir minyatürü Barbaros, Kanuni'nin huzurunda

19

28 Eylül 1538 Preveze Deniz Zaferi

Andrea Dorya komutasında Haçlı donanması Kaptan-ı Derya Barbaros Hayrettin Paşa komutasındaki Osmanlı donanmasına yenildi.

Akdeniz bir Türk gölü haline geldi

28 Eylül ülkemizde Donanma Günü olarak kutlanmaktadır.

Preveze Deniz Zaferi 28 Eylül 1538 (Ohannes Umed Behzad, 1866)

1551 Trablusgarp'ın Fethi

Turgut Reis Malta Şövalyelerinden Trablusgarp'ı aldı.

1912 Uşi antlaşması ile elden çıktı (Kuzey Afrika'da ki kaybettiğimiz son toprak parçası)

1560 Cerbe'nin Fethi

Turgut Reis ve Piyale Paşa Andrea Dorya'yı mağlup etti.

Kuzey Afrika üstünlüğü kesinleşti

1560 Malta'nın Fethi

Turgut Reis bu kuşatmada şehit düştü. Kanuni bu durumun olumsuz izlerini silmek için 1566'da Zigetvar Seferini düzenledi

Kanuni Döneminde 4 Başarısız Sefer

- ➔ 1529 I. Viyana Kuşatması
- ➔ 1537 Korfu Kuşatması
- ➔ 1565 Malta Kuşatması
- ➔ 1538 - 1553 Hint Deniz Seferleri

20

1538 - I. Hint Deniz Seferi

Hadım Süleyman Paşa

Nedenler

- ➔ Portekizlilerin Coğrafi keşiflerle Hindistan'ı ele geçirmesi
- ➔ Kızıldeniz yoluyla hacca giden müslümanlara engel olmaları
- ➔ Müslüman ticaretine engel olmaları
- ➔ Güccerrat Hanlığının yardım istemesi

1551 - II. Hint Deniz Seferi Piri Reis

Donanmamızın eksikliğini bildirmek için Kanuni'nin huzuruna çıkmış.

Portekiz donanmasıyla savaşmamasını korkaklıl olarak gören Kanuni Piri Reis'i idam ettirdi.

Kitab-ı Bahriye
Piri Reis'e aittir.

Hint Deniz Seferleri (1538 - 1553)

1552 - III. Hint Deniz Seferi

Murat Reis

Sonuçlar

- ➔ Türk gemilerinin açık denizlere uygun olmadığı anlaşıldı
- ➔ Hindistan'da Portekiz egemenliği kesinleşti.
- ➔ Kızıldeniz ve Basra Körfezi yabancı güçlere kapatıldı.
- ➔ Yemen, Eritre, Sudan sahilleri Osmanlı topraklarına katıldı

1553 - IV. Hint Deniz Seferi Seydi Ali Reis

Her ne kadar Portekizliler'e karşı başarılı olduysakta çıkan fırtına'da gemilerimiz okyanusa dayanıklı olmadığı için battı.

İstanbul'a karadan 3.5 yılda geldi. Gördüklerini

Mirat'ül Memalik adlı kitapta (Ülkelerin Kitabı) topladı.

Kitab'ül Muhit: Deniz terimleri ile ilgili eseri

21

Bosna'nın Sokoloviç köyünde dünyaya geldi. 1519'da Saraya geldiğinde doğduğu yer ismiyle anıldı

Kanuni'nin son iki yılı, II. Selim ve III. Murat'ın ilk beş yılında vezir-i azamlık yaptı.

II. Selim ordunun başında sefere çıkmayan ilk padişahıdır.

II. Mustafa duraklamada kutsal ittifak karşı ordunun başında sefere çıkan son padişahıdır.

1566 Sakız Adasının Fethi

Piyale Paşa Kaptan-ı Derya komutasındaki donanma tarafından ada savaşız alınmıştır.

Mutahhara İsyanı

Hint deniz seferleri sırasında Yemen alınmıştı. Yemen İmamı Mutahhara isyanı otoriteyi bozdu

Sokullu Mehmet Paşa Dönemi (1564 - 1579)

1568 Yemen'in Fethi

Özdemiroğlu Osman Paşa, Mısır Valisi Koca Sinan Paşa'nın yardımıyla isyanı bastırdı. Yemen'i kesin olarak Osmanlı ülkesine kattı

1570 Kıbrıs'ın Fethi

Kıbrıs'taki Venediklilerin Osmanlı ticaret gemilerine zarar vermesi sonucu II. Selim'in isteği üzerine Lala Mustafa Paşa tarafından kuşatılarak alındı.

Doğu Akdeniz'in güvenliği sağlandı

Ada 1878 İngiliz işgaline kadar Osmanlıda kaldı

→ *II. Selim'in ölümü üzerine
III. Murat tahta çıktı.*

1571 İnebahtı Deniz Savaşı

Kıbrıs'ın fethi sonucunda İnebahtı Körfezinde Osmanlı Donanması yok edildi. Uluç Ali Reis yönetiminde 30 gemi kurtuldu. Bu başarısından dolayı Uluç Ali Paşa Kaptan-ı Deryalığa getirildi. Adı Kılıç Ali Paşa olarak değiştirildi.

1574 Tunus'un Fethi

Kaptan-ı Derya Kılıç Ali Paşa tarafından İspanyollardan alındı. Tunus Beylerbeyliği adıyla Osmanlı'ya bağlandı

1575 Lehistan'ın himaye altına alınması

Lehistan Kralının velayet bırakmadan ölümü üzerine Osmanlı Erdel Prensini Kral seçti. Lehistan Osmanlı himayesine alındı.

1577 Fas'ın Himaye altına alınması

Fas'taki kötü yönetim sonucu bir kısmı portekiz'den bir kısmı Osmanlıdan yardım istedi

Portekizlilerin Fas'a müdahalesi üzerine Osmanlı kuvvetleri

Kasrül'Kebir'de - Vadiü's seyl savaşında Portekizlileri yenerek Fas'ı Osmanlı himayesine aldılar

22

Sokullu Mehmet Paşa Projeleri

Don - Volga Projesi

- II. Selim döneminde ortaya çıktı.
- İpek yolunu canlandırmak
- Rusların güneye inmesini engellemek
- İran'ı donanma yoluyla vurmak
- Türkistan Hanlıklarına ulaşmak

Bu proje 1953'te Sovyet Rusya tarafından gerçekleştirilmiştir

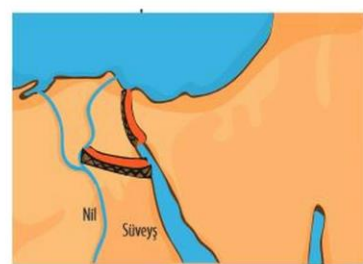
Marmara - Karadeniz Projesi

- III. Murat döneminde ortaya çıktı.
- İstanbul boğazındaki gemi tafiğini hafifletmek
- İç bölgelerle bağlantı kurmak

*- İki metreyi aşan boyu ile en uzun vezir-i azamdır.
- 11 Ekim 1579'da ikinci divanı çıkışında hançerlenerek öldürüldü.*

Süveyş Kanalı Projesi

- II. Selim döneminde ortaya çıktı.
- Baharat yolunu canlandırmak
- Akdeniz ticaretini canlandırmak
- Hint deniz yolunu kısaltmak

Bu proje 1869'da Sultan Abdülaziz döneminde gerçekleştirilmiştir.

23